

Pensionsmyndighetens budgetunderlag – del 1

För åren 2021-2023

Sammanfattning samt administrationskostnaderna

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

Pensionsmyndighetens budgetunderlag för åren 2021 – 2023	1
Sammanfattning	1
Utgifter för pensionsförmåner	1
Förvaltningskostnader.....	2
Hemställan	4
Utgifter för pensioner samt förvaltningskostnader 2021-2023	4
Krediter och låneram.....	4
Avgifter.....	4
Sändlista	6
Pensionsmyndigheten.....	7
Vad förväntas av oss?	7
Administrationen	7
Informations- och konsumentstärkande uppdragen	7
Förändringarna av pensionssystemet.....	7
Vad gör vi?	8
Särskilda utmaningar under perioden	9
Bostadstillägg inklusive återkrav samt kundservice.....	9
Bostadstillägg inklusive återkrav	9
Telefonin inom kundservice.....	13
Reformagendan inom pensionsområdet och programmet för Nästa generations förmånssystem (NextGen).....	15
NextGen	15
Reformagendan	17
Informationsuppdraget.....	18
Försäkringskassan – Ändrad redovisningsprincip och avgiftsmodell ..	20
Garantipension, tillämpning efter EU-dom.....	21
Krisberedskap och civilt försvar.....	22
Förvaltning av it-stöd för bostadstillägg	24
Effekter av NBT	24
Sammanställning av Pensionsmyndighetens medelsbehov.....	25
Slutsats/inriktning för Budgetunderlaget 2021-2023	26
Finansieringsmodell.....	28
Administrationskostnader och investeringsbehov.....	29
Administrationskostnader.....	29
Kostnader för lokaler.....	29
Finansiering av administrationskostnaderna	30
Anslagsbehov	30
Anslagskredit på ramanslag	31
Verksamhetsinvesteringar samt förslag till låneram (7 kap 1 § budgetlagen).....	31

Förslag till kredit på räntekonto i Riksgälden (7 kap 4 § budgetlagen).....	33
Särskild kredit för fondhandeln (7 kap 6 § budgetlagen)	33
Avgiftsuttag ur AP-fonderna och Premiépensionsfonderna	35
Avgiftsuttag för administration av inkomst- och tilläggspension (AP-fonderna)	35
Avgiftsuttag för administration av premiépension	35
Kostnader för myndigheter som ersätts från AP-fonderna och Premiépensionsfonderna	36
Avgifter för administration av ansökan från fondförvaltare, samt granskning av fondförvaltare och fonder	36

Pensionsmyndighetens budgetunderlag för åren 2021 – 2023

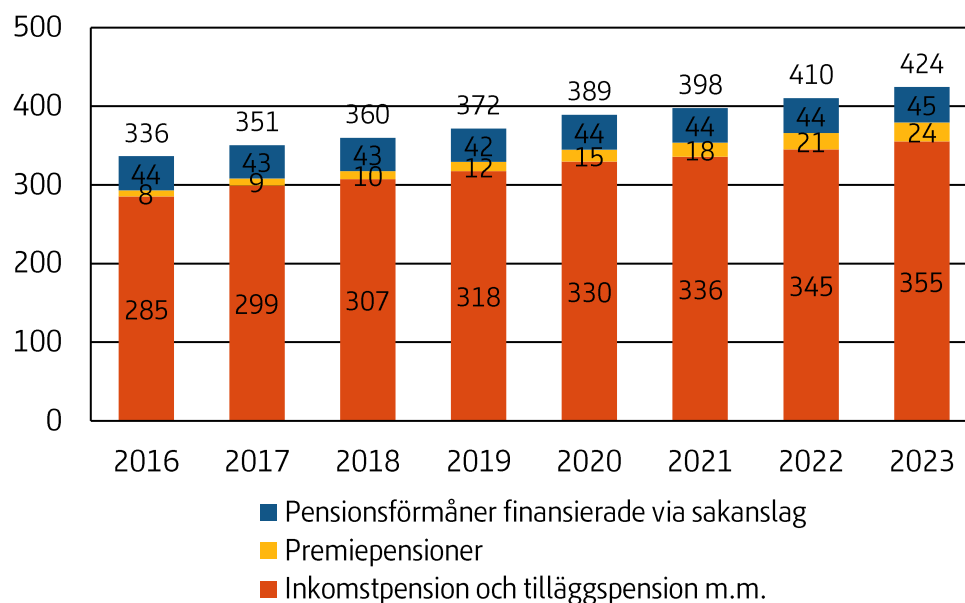
Pensionsmyndigheten överlämnar härmed budgetunderlag avseende perioden 2021 – 2023. Budgetunderlaget består av förslag till finansiering av Pensionsmyndighetens verksamhet, anslag som finansierar olika pensionsförmåner inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde samt finansiering av ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Budgetunderlaget innefattar även prognoser för 2020 – 2023.

Sammanfattning

Utgifter för pensioner och pensionsrelaterade förmåner med mera som Pensionsmyndigheten svarar för beräknas uppgå till 398 miljarder kronor år 2021. Det motsvarar 8 procent av bruttonationalprodukten (BNP). Pensionsmyndighetens förvaltningskostnader beräknas samma år uppgå till 1,514 miljarder kronor, vilket utgör 0,38 procent av utgifterna för pensioner och pensionsrelaterade förmåner.

Utgifter för pensionsförmåner

Fig. 1. I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen 2018–2023.

De totala utgifterna förväntas öka enligt prognosen, från 360 miljarder kronor år 2018 till 424 miljarder kronor år 2023. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer med inkomstpension eller tilläggs pension beräknas öka från knappt 2,2 miljoner år 2018 till 2,3 miljoner år 2023.

Garantipension och bostadstillägg höjs 2020 enligt lagförslag.

Från de antaganden som gjorts avseende inkomstindex/balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggs pensionerna efter 65 år):

Tabell 1. Förändring av inkomstpensioner, procent

	2019	2020	2021	2022	2023
Oktoberprognos	+1,4	+2,1	+0,3	+0,8	+1,1
Februariprognos	+1,4	+2,1	+0,3	+0,9	+1,2

Inkomstpensionen prognostiseras att öka nominellt för varje år under prognosperioden.

Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg eller garantipension. Antalet ålderspensionärer ökar dock. På kort sikt är antalet ålderspensionärer som får garantipension ungefär oförändrat medan antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg beräknas öka svagt. På längre sikt beräknas antalet garantipensioner och antalet med bostadstillägg öka svagt.

Antalet personer med äldreförsörjningsstöd beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till äldreförsörjningsstöd jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta äldreförsörjningsstöd efter 10 års bosättningsstid.

Förvaltningskostnader

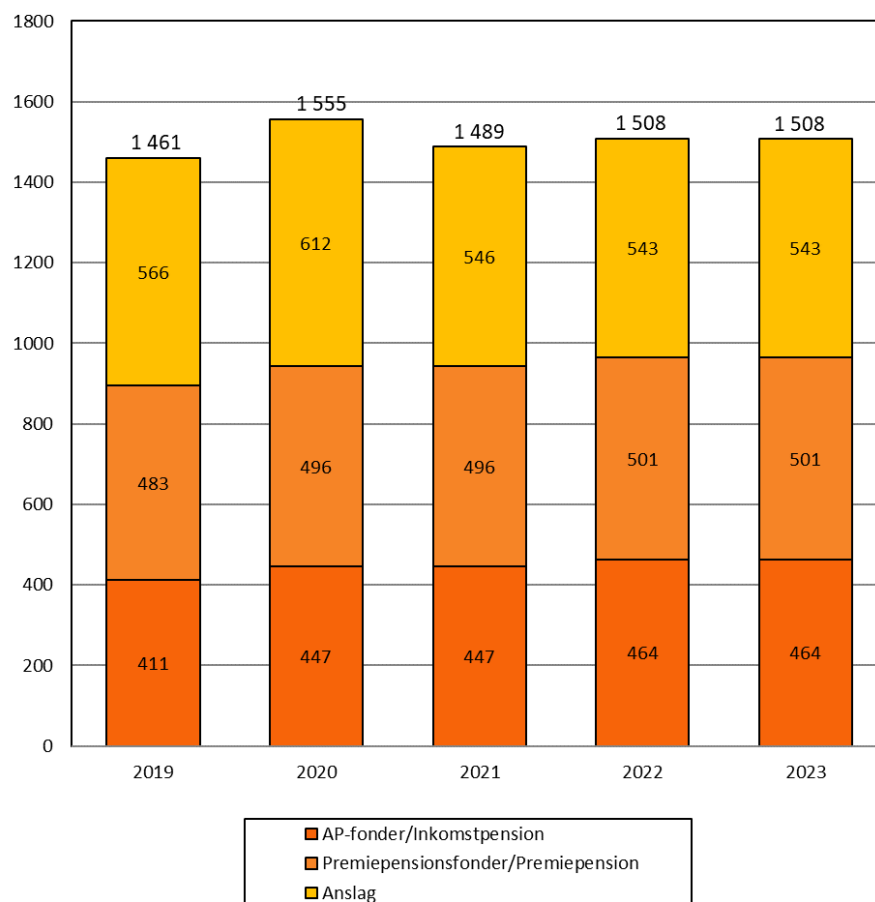
Pensionsmyndigheten lyfter i Budgetunderlaget några områden som på kort eller lång sikt utgör särskilda utmaningar för myndighetens verksamhet, vilket i sin tur har inverkan på de ekonomiska förutsättningarna.

För att säkerställa verksamheten inom våra befintliga uppdrag ser Pensionsmyndigheten behov av ytterligare medel utöver de som aviserats i BP20. Detta gäller samtliga år under budgetperioden inklusive år 2020.

Beräkningarna i Budgetunderlaget bygger på de medel som regeringen anvisat och aviserat i den senaste budgetpropositionen (BP20). Utifrån beräkningarna visar Pensionsmyndigheten på vilka konsekvenser dessa får för verksamheten samt lämnar kompletterande uppgifter som beskriver myndighetens faktiska medelsbehov under budgetperioden.

Fig. 2. Pensionsmyndighetens administrationskostnader utifrån aktuell budget 2020 samt av regeringen aviserade medel för åren 2021-2023. Beloppen i 2020 års prisnivå.

Miljoner kronor

Hemställan

Pensionsmyndigheten yrkar:

Utgifter för pensioner samt förvaltningskostnader 2021-2023

att medel för pensioner och pensionsrelaterade förmåner samt för verksamhetens genomförande år 2021-2023 anvisas i enlighet med sammanställningen på nästkommande sida.

Krediter och låneram

- Räntekontokredit på 350 miljoner kronor 2021
- låneram för investeringar om 600 miljoner kronor samt
- kredit för fondhandeln på 8 000 miljoner kronor.

Avgifter

att efterlevandepensionsavgiften sänks från och med år 2021 till 0,50 procent från den nuvarande nivån på 0,60 procent.

Tabell 2. Beräknat anslagsbehov för finansiering av Pensionsmyndighetens administration samt för pensioner och pensionsrelaterade förmåner år 2021–2023

Beloppen är uttryckta i löpande priser, 1000-tal kronor

		Pensions- myndighetens förslag till anslag 2021	Prognos 2022	Prognos 2023
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom				
1:1	Garantipension till ålderspension	14 294 200	14 407 800	14 538 300
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	9 511 968	8 741 700	8 206 800
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	10 205 000	10 320 300	10 577 400
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 186 533	1 212 500	1 254 700
2:1	Pensionsmyndigheten	551 797	552 000	560 000
	Summa	35 749 498	35 234 300	35 137 200
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn				
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	1 068 704	1 050 100	1 083 500
1:7	Pensionsrätt för barnår	8 103 400	8 346 100	8 658 100
	Summa	9 172 104	9 396 200	9 741 600
	Totalt	44 921 602	44 630 500	44 878 800

Budgetunderlaget har beslutats av Pensionsmyndighetens styrelse den 19 februari 2020. Med vid beslutet har varit tillförordnad ordförande Kerstin Wigzell, vice ordförande Thomas Rolén samt ledamöterna Annika Creutzer, Marcus Karlsson och generaldirektör Daniel Barr.

Dessutom har chefen för juridikavdelningen Lena Aronsson, chefen för ledningsstaben Kajsa Möller, fackliga företrädare Linda Modin och Ann-Christine Jonsson samt Johan Söderberg controller på ledningsstaben deltagit, den senare föredrog ärendet.

Sändlista

- Regeringen (Socialdepartementet)
- Ekonomistyrningsverket
- Finansdepartementet
- Riksdagens utredningstjänst
- Riksrevisionen
- Statskontoret

Pensionsmyndigheten

Vad förväntas av oss?

Administrationen

Målet för administrationen och förvaltningen av ålderspensionssystemet är att verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och till nytta för pensionärer och pensionssparare. Som centrala indikatorer för att följa upp målet anger regeringen kvalitet i beslut, kostnader för handläggningen och rätt beslut i rätt tid. I den senaste budgetpropositionen (BP20) konstateras att Pensionsmyndigheten levererar ett godtagbart resultat inom de flesta områden, men att det finns stora problem inom bostadstilläggshandläggningen och i kundservice, varför målet inte helt kan anses vara uppfyllt. I Pensionsmyndighetens regleringsbrev finns från 2020 preciserade mål för handläggningstiden för nyansökningar om bostadstillägg och för telefonin inom kundservice, samt en tillfällig förstärkning av förvaltningsanslaget.

Informations- och konsumentstärkande uppdragen

En central uppgift för Pensionsmyndigheten är att verka för att samtliga pensionssparare och pensionärer, såväl kvinnor som män, ska få en samlad bild av hela sin pension. Kopplat till detta finns för utgiftsområdet målen ”Informationsgivningen ska ge pensionsspararna goda möjligheter att bedöma sin samlade framtida pension och vad som påverkar den” och ”Kunskapen om livsinkomstens betydelse för den framtida pensionen ska öka för kvinnor och män”. Dessa följs upp genom statistik från prognostjänsten minPension.se och genom en årlig enkätundersökning som Pensionsmyndigheten genomför. Mot bakgrund av den stora ökningen av antalet registrerade prognosanvändare på prognostjänsten bedömer regeringen att målet ”Informationsgivningen ska ge pensionsspararna goda möjligheter att bedöma sin samlade framtida pension och vad som påverkar den” är uppfyllt. Andelen pensionssparare som känner till livsinkomstprincipens betydelse för pensionen har dock legat konstant de senaste åren. Mot bakgrund av det bedömer regeringen att målet ”Kunskapen om livsinkomstens betydelse ska öka för kvinnor och män” inte kan anses vara uppfyllt.

Förändringarna av pensionssystemet

Regeringen och Pensionsgruppen har höga ambitioner på pensionsområdet. Inom de närmsta åren kommer pensionssystemet att genomgå de största förändringarna sedan det infördes för över 20 år sedan. Nödvändiga förändringar ska därför genomföras för att uppnå långsiktigt höjda och trygga pensioner.

Hur tar vi oss an vårt uppdrag?

De kommande årens reformagenda inom pensionsområdet medför stora utmaningar för Pensionsmyndigheten, inte minst när det gäller utvecklingen av IT-systemen. Förändringarna inom pensionssystemet ska dessutom genomföras i ett läge där Pensionsmyndigheten redan har betydande utmaningar med långa handläggningstider för bostadstillägg och långa svarstider i kundservice.

Det nya systemet för administrationen av bostadstilläggen som nyligen tagits i bruk följs av fortsatt stora it-investeringar när även övriga förmånssystem, vilka hanterar pensionsintjänande, ålderspension och efterlevandepension, står inför ett generationsskifte. It-satsningarna är nödvändiga för att hantera pensionsreformerna och säkerställa en fortsatt användarvänlig administration och kostnadseffektiv it-förvaltning.

Vi har en strategisk plan som är en beskrivning av vår styrmodell och hur vi tar oss an vårt uppdrag framöver. En översyn av styrmodellen pågår men redan nu har förenklingar gjorts där våra långa mål finns kvar som tolkningar av vårt uppdrag, medan övriga inriktningar och mål tagits bort och ersatts av *fyra fokusområden*. De fyra fokusområdena med *önskade tillstånd* beskriver var vi vill vara om 3-5 år och vad vi anser vara nödvändigt att utveckla och prioritera utifrån vår roll i samhället.

Förtroende

- Förtroendet för myndigheten är minst 60% hos både pensionärer och pensionssparare
- Vi har handläggningstider som motsvarar kundernas behov och med hänsyn till ärendenas beskaffenhet
- Vi har ett övergripande NKI på 80%
- Pensionsöverenskommelsen och andra politiska beslut är implementerade och reformeringen av fondtorget genomförd
- Pensionsmyndigheten har en stark hållbarhetsprofil

Effektivitet

- Vi använder ny teknik för handläggning och kundmöte
- 75% av våra tjänster är e-tjänster
- Alla våra utskick är anpassade till digitala brevlådor
- Allmän pension är en i hög grad automatiserad process även avseende personer som bor/bott eller arbetat utomlands
- Vi har moderna arbetssätt som bygger på agila principer inom den verksamhetsnära [it-utvecklingen](#)
- Vi har effektiviserat våra handlägningsprocesser med 20%

Folkbildning

- Tryggt och enkelt att ta ut sin pension
- Fler har en uppfattning om sin pension och vet vilka faktorer som påverkar

Må bra på och av jobbet

- Vi uppvisar frisk- och sjuktal som är lika med eller bättre än staten i övrigt
- Vi är ett föredöme avseende styrning, ledarskap och medarbetarskap
- Vi är en attraktiv arbetsgivare

Pensionsmyndigheten står inför stora utmaningar både vad gäller produktionen och utvecklingsarbetet den kommande perioden. Vi kommer att behöva prioritera mellan olika områden och verksamheter och med de medel och personella resurser vi har till vårt förfogande kommer vi inte att

kunna göra allt. Till ovanstående beskrivning av vår planerade verksamhetsinriktning lyfter vi i Budgetunderlaget några områden som på kort eller lång sikt utgör särskilda utmaningar för Pensionsmyndighetens verksamhet, vilket i sin tur har inverkan på de ekonomiska förutsättningarna.

Särskilda utmaningar under perioden

För att säkerställa verksamheten inom våra befintliga uppdrag ser Pensionsmyndigheten behov av ytterligare medel utöver de som aviserats i BP20. Detta gäller samtliga år under budgetperioden inklusive år 2020.

Inledningsvis beskrivs nedan tre områden för vilka Pensionsmyndigheten i särskild hemställan äskat medel avseende innevarande år (VER 2020-61, 2020-01-28). De områden som hemställan avser är:

- Bostadstillägg inklusive återkrav
- Telefonin inom kundservice
- Nästa generations förmånssystem, NextGen

Därefter redogörs för övriga områden där myndigheten ser behov av medelstillskott under perioden:

- Informationsuppdraget
- Försäkringskassans ändrade redovisningsprincip och avgiftsmodell
- Garantipension, tillämpning efter EU-dom
- Krisberedskap och civilt försvar

Pensionsmyndigheten har även identifierade områden med kostnadsminskningar under perioden:

- Förvaltning av it-stöd för bostadstillägg
- Effekter av nytt systemstöd för bostadstillägg (NBT)

Slutligen finns en sammanställning av samtliga områden med beräknade kostnadsökningar och kostnadsminskningar och jämförelse görs mellan myndighetens beräknade faktiska medelsbehov och de medel som anvisats och aviserats i BP20.

Bostadstillägg inklusive återkrav samt kundservice

Bostadstillägg inklusive återkrav

Handläggningen av bostadstilläggsärenden har varit ansträngt under en längre period. Myndigheten hade förlitat sig på att de förväntade effektiviseringarna av det nya handläggningssystemet skulle innebära att tillräckligt med resurser frigjordes för att ta hand om problemen. I början av 2019 stod det klart att systemet skulle bli cirka nio månader försenat och att ärendebalanserna skulle fortsätta växa under 2019.

I april 2019 lämnade Pensionsmyndigheten därför in en skrivelse till socialdepartementet där vi beskrev hur myndighetens situation kring hanteringen av bostadstillägg skulle kunna mildras med ett resurstillskott under en begränsad tid. I denna presenterades effekterna av ett temporärt tillskott under 24 månader. Kostnadsberäkningarna i skrivelsen avsåg åren 2019-2021 och uppgick totalt till 54 miljoner kronor fördelat 4,5/27/22,5 miljoner kronor för respektive år. Med detta tillskott förutsågs ärendebalanserna kunna pressas tillbaka till mer normala nivåer under år 2021. Av skrivelsen framgick att för det fall myndigheten erhöll besked om resurstillskott senast den 1 juli 2019 skulle nya handläggare kunna vara på plats i november. Vid ett senare besked, som nu blev fallet i och med besked om extra medel först i höständeringsbudgeten, skulle effekter på ärendebalanser, kostnadsbelastning mellan åren etc. förskjutas.

Anslagstillskottet i höständeringsbudgeten och budgetpropositionen uppgick till 40 miljoner kronor, att jämföra med de 54 miljoner kronor som vi utgick ifrån i vår skrivelse i april 2019. I samband med Pensionsmyndighetens bokslut för 2019 återbetalas ca 4 miljoner kronor av anslagssparande varför anslagstillskotten i praktiken uppgår till 36 miljoner kronor.

I regleringsbrevet för 2020 har regeringen satt upp mål för bostadstillägg och kundservice. Målen innebär en ambitionshöjning i förhållande till Pensionsmyndighetens ursprungliga förslag och som låg till grund för äskande om ytterligare resurser. Istället för att komma tillrätta med handläggningstiderna under 2021 vill regeringen se sådana resultat redan för 2020. Myndigheten har således som ovan framgår inte fullt ut erhållit de begärda 54 mnkr, samtidigt som resultatet ska uppvisas ett år innan ursprunglig plan. För att det alls ska vara möjligt att klara av regeringens nya ambitiösare mål krävs omgående ytterligare medelsförstärkning. Särskild hemställan avseende anslagsbehovet innevarande år har därför lämnats i januari.

Konsekvenser av nuvarande budgetläge

Vid ingången av 2020 var ärendebalansen inom bostadstillägg 53 600 ärenden. Prognos över inflödet för år 2020 är 235 000 ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden för ansökningsärenden uppgick i december 2019 till 133 dagar. För att myndigheten ska kunna förkorta handläggningstiderna till en nivå på 60 dagar behöver både inflödet tas om hand på ett effektivt sätt och ärendebalanserna arbetas ner. Myndigheten har beräknat att det, utöver införandet av nytt handläggningssystem, åtgärder rörande utveckling av handläggningsprocesser samt informations- och kommunikationsinsatser¹, skulle behövas ytterligare resursförstärkning motsvarande 22 årsarbetare för att genomföra detta i den takt regeringen nu efterfrågar.

När det gäller handläggningstider påverkas dessa av en rad faktorer. En av dessa är andelen ärenden i balans, men det är inte den enda variabeln som

¹ En handlingsplan för att komma tillrätta med de långa handläggningstiderna inom bostadstillägg och kundservice lämnas till regeringen (Socialdepartementet) den 22 februari 2020

påverkar, särskilt inte om vi ser till de genomsnittliga handläggningstiderna för avslutade ärenden under en tidsperiod. Variationen avseende de enskilda ärendenas handläggningstid är mycket stor. Variationen beror bland annat på ärendenas karaktär samt hur myndigheten arbetar med prioriteringar för avarbetning. I och med införandet av nytt handläggningssystem kommer denna variation att öka eftersom handläggningstiden också kommer att påverkas av hur mycket maskinell hantering som ärendet innehåller. Det är därför, fram tills myndigheten fått ett större underlag av utfallsdata utifrån implementeringen av NBT, svårt att idag förutspå hur handläggningstiderna kommer att utvecklas under året. Myndigheten konstaterar dock att omhändertagandet av balanserna, kombinerat med fokus på nya ansökningar, under 2020 är en förutsättning för att både nå uppsatta tidsmål och övriga uppdrag inom förmånshanteringen.

Pensionsmyndigheten har, om ytterligare resurser tillförs samt med de åtgärder som redogörs för i kommande handlingsplan, en möjlighet att nå målen i den takt regeringen nu anmodar.

Myndigheten har under både 2018 och 2019 tillfört resurser från olika delar av förmånshanteringen för att stärka upp handläggningen inom bostadstillägg. En ytterligare resursförstärkning inom bostadstillägg och kundservice via ytterligare omprioriteringar inom förmånshanteringen är inte ett alternativ, eftersom myndigheten då ser alltför långtgående negativa konsekvenser för pensionärer och pensionssparare inom övriga förmåner.

Med befintlig budgetram bedöms antalet pågående återkravsärenden öka under 2020 till minst 12 000 ärenden. Det motsvarar ett totalt återkravsbelopp om cirka 168 miljoner kronor. Av detta bedöms cirka 84 miljoner kronor vara indrivningsbara. Balansen av återkravsärenden kan dock komma att öka ända upp mot 20 000 pågående ärenden beroende på inflödet. Inflödet påverkas av flertalet faktorer, bland annat implementeringen av NBT. Med tillförsel av resurser bedömer myndigheten att balansen av pågående återkravsärenden kan arbetas ned till cirka 1 200 ärenden under en tvåårsperiod.

Hanteringen av en effektiv handläggning inom allmän pension är en förutsättning för att alla övriga förmåner ska fungera optimalt.

Konsekvensen av att flytta resurser från allmän pension till handläggning av bostadstillägg skulle innebära en risk för att de ärenden där kunden väntar på sin första utbetalning och ärendet kräver manuell hantering försenas. Om myndigheten skulle hantera hela behovet inom bostadstillägg med resurser från allmän pension beräknas ett utfall om 20 000 fler pågående ärenden inom allmän pension vid utgången av 2020. Detta i redan ansträngt läge med mer komplex handläggning till följd av tidigare EU-dom. Redan vid en minskning motsvarande fem årsarbetare inom allmän pension, beräknas förmånen inte ha några möjligheter alls att kunna påverka sina nuvarande ackumulerade balanser, utan skulle enbart kunna hantera inflödet.

Konsekvensen av att använda resurser från garantipensionsomräkningarna (GARP-omräkningarna) är att hanteringen av den pågående omräkningen förskjuts. Om myndigheten skulle möta hela behovet inom bostadstillägg genom överflyttning av resurser från GARP-omräkningarna beräknas

omräkningen vara klar tidigast vid årsskiftet 2021/2022. Ett avbrott skulle kräva en återuppstart av garantipensionsomräkningen, vilket skulle ta både resurser och tid i anspråk. Komplexiteten och tidsåtgången i dessa ärenden bedöms dessutom öka i takt med hur länge ärendena pågår, exempelvis kan det uppstå behov av att begära fler uppgifter då de uppgifter som redan begärts in blivit inaktuella och ytterligare årsomräkningar etc. tillkommer. Eventuell ny lagstiftning inom området kan också medföra problem om nya omräkningar av ärenden behöver göras innan de nu pågående omräkningarna har verkställts.

Från och med 2021 har myndigheten vidare inte tilldelats några medel för GARP-omräkningarna. De 30 miljoner kronor i tillfälligt anslag 2020 samt de 18 miljoner kronor som myndigheten planerligt sparat av anslaget från 2019 för detta arbete motsvarar finansieringen av GARP-omräkningarna som nu genomförs under 2020.

Eftersom det således inte är ett alternativ att omprioritera resurser inom förmånshanteringen till förmån för varken hanteringen inom bostadstillägg eller inom kundservice, utan långtgående konsekvenser för pensionärer och pensionssparare, bedömer således myndigheten att ytterligare medelstilldelning är nödvändig för att målen ska nås i den takt som beskrivs i regleringsbrevet.

Beräkningar av ytterligare medelsbehov

Beräknade kostnader för en snabbare avarbetning av ärendebalansen inom bostadstillägg samt de kraftiga ökningarna av de redan många pågående återkravsärenden som detta kommer medföra uppgår till 29 miljoner kronor per år under 2020 och 2021.

Beräkningar av det ytterligare medelsbehovet bygger på ytterligare behov av 22 årsarbetare inom bostadstillägg samt 25 årsarbetare inom återkrav av bostadstillägg vilket motsvarar 11 + 13, totalt 24 miljoner kronor. I beräkningarna ingår även kostnader för ytterligare behov av lokaler och arbetsplatser beräknade till 5 miljoner kronor årligen. En möjlighet är att finansieras detta via en tillfälligt höjd anslagskredit som återbetalas via de planerade effekthemtagningarna inom bostadstillägghanteringen till följd av det nya handläggningssystemet NBT de närmaste åren.

Bostadstillägg samt återkrav (inkl. lokaler)				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag		100%		
AP-fonder/Inkomstpension		0%		
Premiepensionsfonder/Premiepension		0%		
Finansieringsbehov, 1000-tal kronor				
	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	29 000	29 000	0	0
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	29 000	29 000	0	0

Telefonin inom kundservice

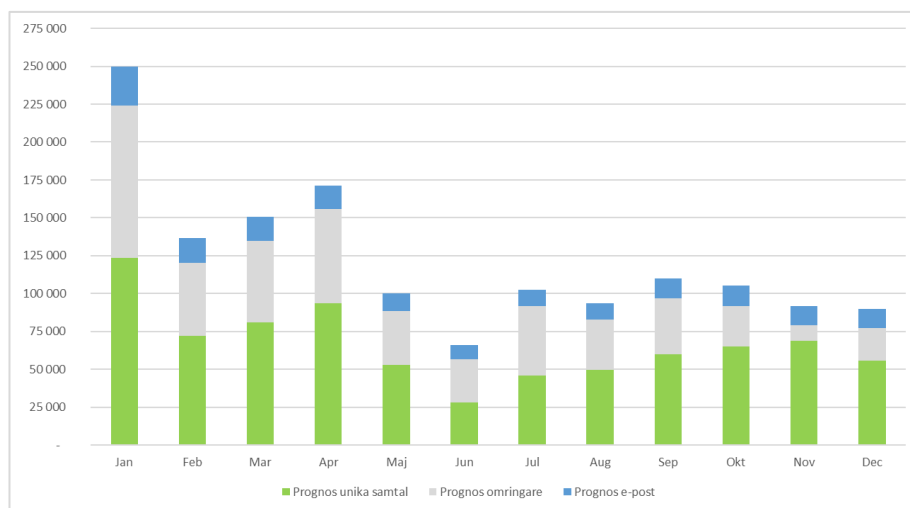
Resurserna inom kundservice motsvarar i dagsläget inte behovet för att kunna besvara alla inkommande samtal. För att omhänderta aktuella samtalsvolymen och på kort sikt uppnå den målsättning som finns i årets regleringsbrev behöver telefonin förstärkas med ytterligare 40 medarbetare i grundbemanning samt ytterligare bemanningskonsulter vid belastningstoppar under året. Beräknat behov av tilläggsanslag uppgår till 30 miljoner kronor från år 2020.

Idag har kundservice en grundbemanning på ca 125 årsarbetare². Av dessa är 100 årsarbetare avsatta för att arbeta med att besvara kunders frågor via bland annat telefonsamtal, e-post samt andra kanaler, och resterande 25 årsarbetare hanterar dessutom bostadstillägg och allmän pension.

Kombinationen av telefoni och handläggning inom kundservice är en viktig komponent för effektivisering, eftersom det ökar myndighetens förmåga att lösa pensionärer och pensionssparares problem i första kontakten. Det syftar även till att minska sjuktalen genom en ökad variation i arbetssätt och kompetensutveckling för myndighetens medarbetare.

Nedan figur visar prognosen för telefoni uppdelat mellan unika samtal och sådana som består av så kallade omringare, det vill säga personer som inte kommit fram i telefonkön och som därför ringer på nytt, alternativt som lägger på innan myndigheten tagit emot samtalet. Prognosen visar på tydliga säsongstoppar, främst under första halvåret 2020.

Fig. 3. Prognos telefoni och e-post 2020

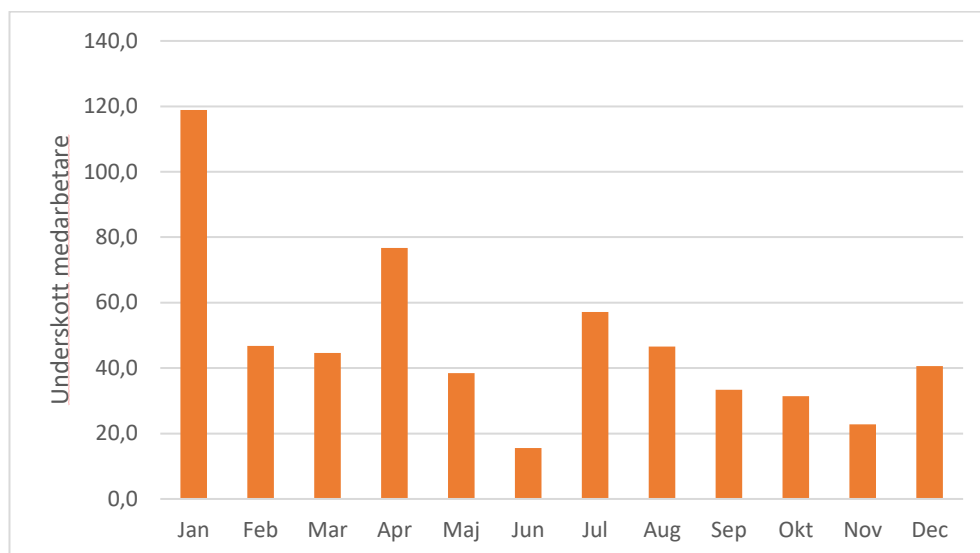

Nedanstående figur visar behovet av extra förstärkning av grundbemanningen för att klara av inflödet av unika samtal och övriga arbetsuppgifter. På grund av säsongsvariationen av samtal är diskrepansen

² Inkluderar 25 konsulter mellan januari och april 2020.

mellan tillgängliga resurser och behov särskilt stor under första halvåret, men resurser saknas under alla årets månader.

Fig. 4. Differens mellan tillgång medarbetare och estimerat behov för att nå mål

En ökad medelstildelning ökar myndighetens förmåga att korta kötiderna i telefonin snabbare, men för att skapa en stabil ökad tillgänglighet över tid bedömer myndigheten att, liksom inom bostadstillägg, kompletterande åtgärder behövs.³

Beräkningar av ytterligare medelsbehov

Ytterligare medelsbehov avser en utökad grundbemanning med 40 årsarbetskrafter, 20 miljoner kronor, samt 30 bemanningskonsulter under 6 månader under året till en beräknad kostnad av 10 miljoner kronor.

Telefonin inom kundservice	
Fördelningsnyckel finansiering	
Förvaltningsanslag	100%
AP-fonder/Inkomstpension	0%
Premiepensionsfonder/Premiepension	0%

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	30 000	30 000	30 000	30 000
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	30 000	30 000	30 000	30 000

³ En handlingsplan för att komma tillrätta med de långa handläggningstiderna inom bostadstillägg och kundservice lämnas till regeringen (Socialdepartementet) den 22 februari 2020

Reformagendan inom pensionsområdet och programmet för Nästa generations förmånssystem (NextGen)

NextGen

Samhället utvecklas i en allt snabbare takt och befolkningen lever längre. De förmånssystem vi använder idag är inte tillräckligt förändringsbara för att hantera kommande reformer och föreslagna lagändringar som följer av pensionsöverenskommelsen från december 2017. I programmet NextGen byggs nya förmånssystem för att hantera pågående reformering av pensionssystemet och för att vi ska vara redo att möta framtidens krav. NextGen måste kunna:

- **Möta livscykelutmaningar** – På kort sikt måste vi lösa problemet med att de nuvarande systemen för allmänpension inte går att förändra för att möta beslutade lagkrav
- **Hantera reformeringen av pensionssystemet** – På kort till medellång sikt måste vi möta de nya lagkrav som härrör från pensionsöverenskommelsen
- **Minska komplexiteten** – På kort och lång sikt måste vi sänka komplexiteten i systemen för att göra dessa förändrings och förvaltningsbara över tiden
- **Effektivisera verksamheten** – På medellång till lång sikt måste vi skapa en effektivare verksamhet både vad gäller kostnad och tid

Först ut i systemförnyelsen var det nya systemet för bostadstillägg, NBT, som driftsattes under 2019 och där en stegvis implementering och migrering av ärenden pågår. Tillsammans med NBT är den fortsatta systemförnyelsen, som omfattar intjänande av pensionsrätter, ålders- och efterlevandepension avsedd att säkerställa genomförandet av reformeringen av pensionssystemet.

Pensionsmyndighetens bedömning är att kostnaderna för programmet NextGen kan finansieras inom de budgetramar som angetts i BP20, dock med en fortsatt utökning av låneramen för investeringar.

NextGen - Programkostn., 1000-tal kronor	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Program	8 300	29 500	29 500	29 500	16 400	113 200
Projekt	11 200	94 900	105 900	115 900	32 400	360 300
Försäkringskassan	5 000	30 000	21 000	15 500	2 000	73 500
Migrering	0	10 000	15 000	15 000	8 000	48 000
Summa	24 500	164 400	171 400	175 900	58 800	595 000

För att NextGen ska lyckas behöver samverkan ske mellan programmet NextGen och uppdrag inom linjestrukturen samt förvaltningsorganisationen. Kostnaderna nedan avser linje- och förvaltningsorganisation vid sidan av it-utvecklingen inom programmet NextGen och är de som direkt följer av

pensionsöverenskommelsen/NextGen. Med underlag i BP20 (tabell 2.17) som grund samt regeringens senaste beslut om ersättning från Första-Fjärde AP-fonderna och premiepensionssystemet gör vi bedömningen att linje- och förvaltningskostnaderna är finansierade till den del de avser avgiftsuttagen för administration av inkomstgrundad ålderspension. De kostnader som belastar förvaltningsanslaget är däremot inte finansierade.

Konsekvenser av nuvarande budgetläge

Eftersom NextGen handlar om att effektuera lagändringar utifrån pensionsöverenskommelsen har Pensionsmyndigheten valt att inrymma programmet NextGen samt tillhörande linje- och förvaltningskostnader inom befintliga budgetramar 2020. Detta för att tidsmässigt ha en praktisk möjlighet att möta beslutade datum. Utan full finansiering tränger det då undan annan anslagsfinansierad verksamhet inom myndigheten. Ett reellt problem redan 2020 som sedan växer kommande år då kostnaderna för att genomföra Pensionsreformen stegvis ökar. Vi bedömer att omprioriteringar inom nuvarande anslagsnivå både ökar riskerna markant i NextGen samt i den övriga verksamheten.

Beräkningar av ytterligare medelsbehov

NextGen - Linje- och förvaltningskostnader, 1000-tal kronor	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Avvecklingskostnader	-	10 000	15 000	15 000	15 000	55 000
Förvaltningskostnader	-	25 000	35 000	55 000	75 000	190 000
Organisatoriska strukturkostnader	-	25 000	25 000	25 000	25 000	100 000
Kommunikationskostnader	-	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Releasehantering handläggning	-	0	15 000	10 000	0	25 000
Summa	-	62 000	92 000	107 000	117 000	378 000

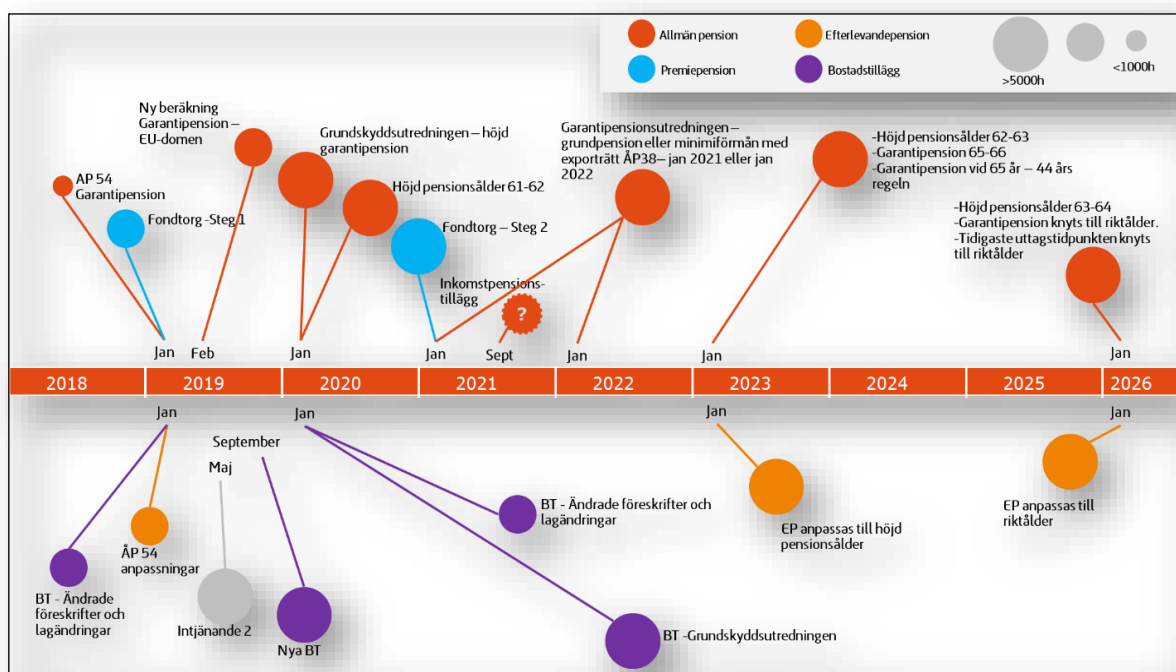
Kostnaderna inom linje och förvaltning fördelar sig på samma sätt mellan finansieringskällorna som kostnaderna inom NextGen, dvs. med samma proportioner som kostnaderna för de system som nu ersätts fördelas. Detta innebär att även om fördelningen för enskilda år kommer att variera beräknas kostnaderna för NextGen samt relaterade delar inom linje och förvaltning sammantaget över tid fördela sig mot förvaltningsanslaget 38 procent, AP-fonderna/inkomstpensionen 52 procent och premiepensionsfonderna/premiepensionen 10 procent. Med denna schablonfördelning saknas således finansiering via förvaltningsanslaget med 24 miljoner kronor år 2020, samt med 36, 42 respektive 46 miljoner kronor för åren 2021-2023. Pensionsmyndigheten begär därför anslagstillskott motsvarande dessa beräkningar för åren 2020-2023 för att inte bara avgiftsfinansieringen utan även anslagsfinansieringen av pensionsöverenskommelsen ska säkerställas.

NextGen - utebliven finansiering	
Fördelningsnyckel finansiering	
Förvaltningsanslag	100%
AP-fonder/Inkomstpension	0%
Premiepensionsfonder/Premiepension	0%

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	24 000	36 000	42 000	46 000
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	24 000	36 000	42 000	46 000

Reformagendan

Fig. 5. Kända och inplanerade förändringar fram till 2026

Bilden ovan visar kända och inplanerade förändringar fram till 2026. Som nämnts ovan hanteras ändringarna inom pensionsområdet inom vårt program NextGen i samverkan med redovisade linjeaktiviteter. Finansieringen är till största delen säkrad enligt våra nuvarande beräkningar, delar av anslagsfinansieringen avseende linje och förvaltning saknas dock och begärs i detta budgetunderlag.

I bilden ovan finns några förändringar som inte ingår i nuvarande planering och kostnads kalkyler inom NextGen. Dessa avser:

- Ett eventuellt nytt pensionstillägg
- Garantipensionsutredningen

- Fondtorget steg 2
- Utredningen om premiepensionens förvalsalternativ

Dessa förändringar är inte slutgiltigt utformade och beslutade och medel för att genomföra dessa ingår därför inte i budgetunderlaget.

Utöver ovanstående tre områden där medelsbehov finns redan från innevarande år, och särskild hemställan om medel avseende år 2020 därför lämnats, finns ytterligare områden där Pensionsmyndigheten ser ett utökat medelsbehov. Nedan följer en redogörelse för dessa områden.

Informationsuppdraget

Sedan bildandet har Pensionsmyndigheten aktivt verkat för informera och ge pensionssparare och pensionärer en samlad bild av hela pensionen samt informera om vilka faktorer som påverkar pensionens storlek, hur stor pensionen kan antas bli och tydliggöra vilka konsekvenser olika val kan få för pensionen. Från och med 2020 så flyttas också det konsumentstärkande uppdraget från regleringsbrevet till att bli en del av myndighetens instruktion.

Pensionsmyndigheten har effektivt bidragit till ökad medvetenhet och information genom såväl Orange kuvert som deltagandet och finansieringen av minPension. För detta har myndigheten 2014-2017 fått extra medel på 20 miljoner kronor och från 2018 en utökning till 30 miljoner kronor. Kostnaderna för minPension och tillhörande e-legitimationshantering har ökat kraftigt under åren och uppgår från och med 2020 till 35,9 miljoner kronor, vilket gjort att myndighetens informationsinsatser kring ökad pensionsålder, andra reformer och det konsumentstärkande uppdraget har fått stå tillbaka.

För att nå målen behöver pensionsmyndigheten utveckla sina digitala tjänster med tydlig och enkel vägledning, skapa stöd för medborgarna att löpande få uppmaningar och påminnelser och förenkla den valmiljö som bidrar till informerade beslut kring den enskildes pension. Valmiljön behöver också utvecklas på Pensionsmyndigheten för att hålla samma nivå som den valarkitektur som föreslås i utredningen om ett nytt fondtorg.

Under 2020-2023 kommer Pensionsmyndigheten dessutom behöva anpassa sina digitala tjänster enligt EU-förordningen för Single Digital Gateway. Detta betyder att delar av Pensionsmyndighetens information och tjänster även kommer behöva erbjudas på engelska för EU-medborgare. Både översättning, utveckling och förvaltning kommer driva ökade kostnader.

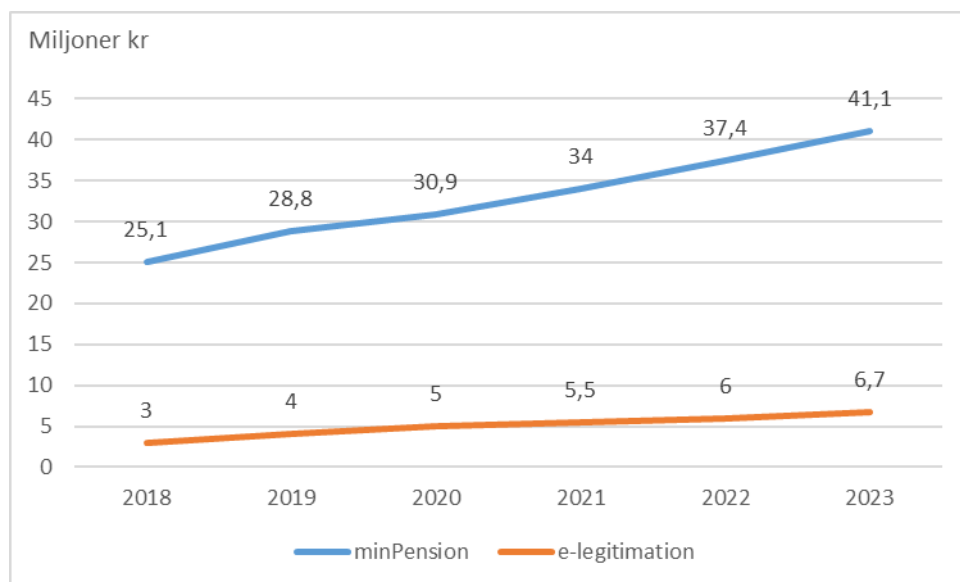
Utökningen av servicekontor i Sverige skapar ett ökat tryck på kommunikationen då information behöver tillhandahållas på minoritetsspråk och ett bättre stöd för servicekontoren kring information krävs.

Utvecklingen inom minPension fortgår varför minPension beräknar att deras budget behöver öka i storleksordningen 10 procent per år. Detta avser bland

annat drift- och förvaltningskostnader av den nyligen lanserade uttagsplaneraren.

Den nuvarande kostnaden för minPension och deras tänkta utveckling är dock redan från och med 2020 5,9 miljoner kronor över allokerad budget, och den beräknas öka med 10 procent per år.

Fig. 6. Kostnadsutveckling minPension & e-legitimation

Ökande kostnader för minPension och e-legitimation. Från sammanlagt 28,1 miljoner kronor 2018 till 47,8 miljoner kronor 2023.

Konsekvenser av aviserade medel i BP20

Enbart de årligen ökande kostnaderna för minPension har redan börjat tränga ut övriga informationsinsatser. Med den ökning som sker så kommer 2024 all rörlig budget för riktade informationsinsatser, nyhetsbrev och kampanjer att vara helt undanträngda. Detta leder till att verksamheten från 2024 behöver skära i fasta kostnader som personal eller tryck av Orange kuvert. Till detta tillkommer kostnadsökningar kring Single Digital Gateway, reformer av pensionssystemet och behov av ökad vägledning för pensionssparare och pensionärer, vilka ännu inte är kostnadsestimerade.

Beräkningar av ytterligare medelsbehov

2020 års kostnader för minPension inklusive e-legitimation, 35,9 miljoner kronor, beräknas öka med 10 procent årligen. Utifrån dagens allokerade budget på 30 miljoner kronor utgör detta ett ökat medelsbehov med 10 miljoner kronor 2021, 13 för 2022 och 18 miljoner kronor för 2023, se nedanstående tabell.

Informationsuppdraget				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag		10%		
AP-fonder/Inkomstpension		60%		
Premiepensionsfonder/Premiepension		30%		
Finansieringsbehov, 1000-tal kronor				
	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	0	1 000	1 300	1 800
AP-fonder/Inkomstpension	0	6 000	7 800	10 800
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	3 000	3 900	5 400
Summa	0	10 000	13 000	18 000

Försäkringskassan – Ändrad redovisningsprincip och avgiftsmodell

Försäkringskassan genomför ändringar i sin redovisning av it-utvecklingskostnader med en ny modell för timpriser och påslag för exempelvis testmiljöer samt indirekta kostnader. För Pensionsmyndigheten medför detta att det utvecklingsarbete som Försäkringskassan utför åt oss lånefinansieras till lägre andel. På sikt minskar då avskrivningarna men inledningsvis de första åren märks enbart ökade direkta kostnader. Utöver de ändrade redovisningsprinciperna är en del i detta också Försäkringskassans finansieringsbedömning av det arbete som de utför inom NextGen där inriktningen är att de insatserna inte kan lånefinansieras. Detta bygger på de effekter som de ändrade redovisningsprinciperna medför.

För att hantera denna övergång diskuteras även en ny avgiftsmodell mellan myndigheterna avseende tjänsterna till Pensionsmyndigheten. En fast avgiftsdebitering för budgetåret med avräkning mot kommande års avgiftsuttag där Försäkringskassans långsiktiga självkostnader täcks skulle då kunna bli aktuell. I dagsläget sker avräkning av Försäkringskassans kostnader för Pensionsmyndighetens tjänster löpande med slutreglering i samband med årsbokslutet. Avgiftsmodellen i sig bidrar till att minska den initiala kostnadsökningen för Pensionsmyndigheten i och med att effekterna av Försäkringskassans ändrade redovisningsprinciper sprids över tid.

Konsekvenser av aviserade medel i BP20

Utebliven medelförstärkning medför att myndigheten behöver söka finansiering brett inom alla delar av verksamheten. Ett sådant förfarande landar vanligtvis i generella interna besparingskrav där alla verksamheter får bidra.

Beräkningar av ytterligare medelsbehov

Nedan följer en skattning av hur förändringarna slår på Pensionsmyndighetens kostnader de närmaste åren.

En minskad andel lånefinansiering av det utvecklingsarbete Försäkringskassan utför åt myndigheten ger till följd av ändrade redovisningsprinciper på Försäkringskassan en kostnadsökning på 20

miljoner kronor från 2021. Detta medför även en viss avtrappning på Pensionsmyndighetens avskrivningskostnader hos Försäkringskassan från 2022.

Så länge Försäkringskassan utför arbete åt Pensionsmyndigheten inom NextGen som inte lånefinansieras kommer de direkta kostnaderna inom utvecklingsramen att öka med 20 miljoner kronor.

Försäkringskassan - Redovisningsprincip/avgiftsmodell				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag		42%		
AP-fonder/Inkomstpension		33%		
Premiepensionsfonder/Premiepension		25%		

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	0	16 800	13 440	10 080
AP-fonder/Inkomstpension	0	13 200	10 560	7 920
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	10 000	8 000	6 000
Summa	0	40 000	32 000	24 000

Garantipension, tillämpning efter EU-dom

Tillämpningen avseende garantipension till följd av den tidigare EU-domen har medfört att ärenden inom allmän pension blivit mer komplicerade vilket ökat administrationskostnaderna för detta förmånsslag. För detta har vi erhållit extra medel under 2020 uppgående till 9 miljoner kronor samtidigt som vi beräknat behovet till 18 miljoner kronor. Medelsbehovet kvarstår även åren framöver med nuvarande tillämpning.

Pågående Garantipensionsutredning ser över den framtida lösningen för garantipensionen. Införs förslaget om grundpension kan det innebära en mindre ökning av merkostnaden jämfört med perioden före EU-domen. Men det tillkommer då inledningsvis en ökad kostnad för systemutveckling och omräkning av befintliga garantipensioner. Pensionsmyndigheten avser att återkomma med bedömningar om konsekvenser av utredningens förslag i sitt remissvar på betänkandet.

Konsekvenser av aviserade medel i BP20

Trots förhållandevis goda resultat ur ett externt perspektiv har hanteringen av allmän pension i dagsläget stora utmaningar delvis på grund av konsekvenserna av den tidigare EU-domen. I nuläget har allmän pension det historiskt sett högsta antalet pågående ärenden. En stor andel av dessa avser ärenden där kunden inväntar ett definitivt beslut. När dessa ärenden har avslutats kan dem till följd av EU-domen leda till både tilläggsutbetalningar och återkrav. I de allra flesta av dessa fall är dock pensionären inte medveten om att det finns ett pågående ärende som kan ha påverkan på deras ekonomiska situation. Med nuvarande resurser beräknas de ackumulerade balanserna inom allmän pension endast kunna avarbetas marginellt under 2020.

Beräkningar av ytterligare medelsbehov

Det för tidigare redogjorda behovet om 18 miljoner kronor avsåg omräkningar av redan beviljade garantipensioner på grund av ändrade utländska pensioner efter att den nu pågående omräkningen av garantipension till minimiförmån har genomförts. Utöver detta innebär den mer resurskrävande hanteringen av nybeviljande av garantipension ett behov av ytterligare 6 miljoner kronor årligen så länge garantipensionen ska beräknas som en minimiförmån, totalt 24 miljoner kronor årligen.

De förfrågningsunderlag som skickades till andra medlemsstater under 2019 har under inledningen av 2020 börjat inkomma till Pensionsmyndigheten. Med anledning av det har myndigheten reviderat sina bedömningar om hanteringen av omräkningar på grund av nya omständigheter. Till följd av de nya omständigheterna bedömer nu Pensionsmyndigheten att 45 000 omräkningar kommer att kunna genomföras under 2020. Resterande 20 000 omräkningar av den beräknade totalvolymen på 65 000 omräkningar förskjuts därmed till 2021 och bedöms kunna hanteras under första halvåret 2021. Beräknat behov av tillskott för denna förskjutning uppgår till 20 miljoner kronor under 2021. Pensionsmyndigheten har tidigare beräknat resursbehovet för GARP-omräkningarna till 118 miljoner kronor över tre år av vilka 90 miljoner kronor erhållits åren 2019-2020.

Den förändrade bedömningen beror främst på att andra medlemsstater inte lämnar svar i tidigare prognosticerad takt. Flertalet svar innehåller dessutom felaktig information och variationer i olika medlemsstaters hantering kräver större anpassning av myndighetens samordning med respektive medlemsstat. Dessa har inneburit en mer resurskrävande handläggning än vad som tidigare bedömts.

Garantipension, tillämpning efter EU-dom				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag		100%		
AP-fonder/Inkomstpension		0%		
Premiepensionsfonder/Premiepension		0%		

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	0	44 000	24 000	24 000
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	0	44 000	24 000	24 000

Krisberedskap och civilt försvar

Pensionsmyndigheten har sedan 2016 successivt intensifierat arbetet med krisberedskap och civilt försvar i syfte att stärka förmågan att upprätthålla myndighetens samhällsviktiga funktioner vid såväl fredstida kriser som vid ett läge med höjd beredskap. 2018 utökades även samverkan med övriga myndigheter inom det av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

(MSB) prioriterade området Finansiella tjänster, både avseende den faktiska totalförsvarsplaneringen och planeringen av Totalförsvarsövning 2020.

För att inom rimliga tidsramar uppnå uppsatta mål för beredskapsarbetet bedömer myndigheten att det under perioden 2021-2023 behövs tillskott av både personella och finansiella resurser. Personalkostnaden bör utökas med minst en årsarbetskraft. Nödvändiga investeringar avseende främst utökad redundans för it-drift, säkra kommunikationslösningar, reservkraft samt alternativa lednings- och arbetsplatser behöver genomföras.

Kostnaderna kommer också att öka för ett utökat samarbete med andra myndigheter i den gemensamma totalförsvarsplaneringen som bereds inom ramen för regeringsuppdraget att lämna underlag för den fortsatta inriktningen av det civila försvaret (Ju2019/02477/SSK).

Konsekvenser av aviserade medel i BP20

Om vi inte tilldelas extra medel kommer vi inte att kunna leva upp till de av regeringen beslutade förväntningar på myndigheten om att stärka förmågan att upprätthålla samhällsviktiga funktioner vid såväl fredstida kriser som vid ett läge med höjd beredskap. Visst förbättringsarbete kommer att kunna göras ändå, men relativt långsamt och inte så att det når upp till nödvändig nivå till 2025.

Beräkningar av ytterligare medelsbehov

Sammantaget bedömer myndigheten att beredskapsarbetet kräver ett tillskott på cirka 25 miljoner för hela perioden, fördelat på mellan 7 och 10 miljoner kronor årligen.

När nödvändiga investeringar är gjorda och prioriterade åtgärder är genomförda bedöms de sammanlagda kostnaderna för beredskapsarbetet kunna sänkas till omkring 5 miljoner kronor per år.

Krisberedskap och civilt försvar				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag		40%		
AP-fonder/Inkomstpension		30%		
Premiepensionsfonder/Premiepension		30%		

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	0	3 200	2 800	2 800
AP-fonder/Inkomstpension	0	2 400	2 100	2 100
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	2 400	2 100	2 100
Summa	0	8 000	7 000	7 000

Nedan beskrivs två områden där myndigheten identifierat kostnadsminskningar under budgetperioden.

Förvaltning av it-stöd för bostadstillägg

Efter produktionssättningen av NBT finns under en övergångsperiod två system som hanterar bostadstillägg vilket genererar dubbla förvaltningskostnader under tiden. När stabil drift av NBT uppnås och alla ärenden migrerats från det befintliga systemet kan Pensionsmyndigheten säga upp förvaltningsavtalet avseende det befintliga systemet med Försäkringskassan. Myndigheten gör i dagsläget bedömningen att detta kan ske under första halvåret 2020 vilket skulle medföra att kostnaden för förvaltningen av det gamla systemet bortfaller från 2021.

Minskade kostnader

Förvaltning av it-stöd för bostadstillägg				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag	100%			
AP-fonder/Inkomstpension	0%			
Premiepensionsfonder/Premiepension	0%			

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	0	-15 000	-15 000	-15 000
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	0	-15 000	-15 000	-15 000

Effekter av NBT

Systemet sattes i produktion i slutet av 2019 och kommer stegvis implementeras under första halvåret 2020. De fulla effekterna från NBT, vilka bedöms uppstå under 2021, beräknades i projektets slutfas kunna ge tidsbesparingar motsvarande 88 årsarbetskrafter. Detta utgår från en beräknad total effektivisering om 105 årsarbetskrafter men där 17 årsarbetskrafter av dessa krävs för beståndsvård av ärenden i det nya systemet löpande framöver.

Effektiviseringar motsvarande 88 årsarbetskrafter, 44 miljoner kronor ingår, till den del de inte används till förvaltnings- och avskrivningskostnader avseende NBT, i beräkningarna avseende myndighetens faktiska medelsbehov som en kostnadsminskning från andra halvåret 2021.

Realiserade möjliga effekthemtagningar skattas då till omkring 30 miljoner kronor årligen och resterande bedöms behövas till ökade förvaltnings- och avskrivningskostnader. Myndigheten måste dock säkerställa att effekter i form av besparingar inte realiserar förrän resursbehovet för att hantera balanser, inflödet inom bostadstillägg samt inom återkrav, är tillgodosett utifrån då rådande förutsättningar. Likaså behöver hänsyn tas till då gällande läge inom övrig förmånshantering, exempelvis allmän pension.

Effekter av NBT				
Fördelningsnyckel finansiering				
Förvaltningsanslag		100%		
AP-fonder/Inkomstpension		0%		
Premiepensionsfonder/Premiepension		0%		

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2020	2021	2022	2023
Förvaltningsanslag	0	-15 000	-30 000	-30 000
AP-fonder/Inkomstpension	0	0	0	0
Premiepensionsfonder/Premiepension	0	0	0	0
Summa	0	-15 000	-30 000	-30 000

Sammanställning av Pensionsmyndighetens medelsbehov

Här redovisas en sammanställning av Pensionsmyndighetens faktiska medelsbehov, dvs. resultatet av de kostnadsökningar och kostnadsminskningar myndigheten beräknat ovan, och som vi bedömer behövs utöver anvisade och aviserade medel i BP20 för att upprätthålla ett godtagbart resultat inom myndighetens verksamhet. I redovisningen av faktiskt medelsbehov ingår såväl identifierade kostnadsökningar som kostnadsminskningar innevarande år samt under prognosperioden. Jämförelse görs även mellan aviserade medel i BP20 och myndighetens faktiska behov.

Tabell 3. Totala administrationskostnaderna – Budget 2020 samt aviserade medel i BP20 för åren 2021-2023. Beloppen i 2020 års priser. 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023
Total administrationskostnad	1 555 000	1 489 000	1 508 000	1 508 000
Varav Anslagsmedel	628 000	543 000	535 000	535 000
AP-fonder/Inkomstpension	455 000	469 000	485 000	485 000
Premiepensionsfonder/Premiepension	472 000	477 000	488 000	488 000

Tabell 4. Totala administrationskostnaderna – Faktiskt medelsbehov. Beloppen i 2020 års priser. 1000-tal kronor

	2020	2021	2022	2023
Total administrationskostnad	1 638 000	1 656 000	1 611 000	1 612 000
Varav Anslagsmedel	711 000	673 000	603 540	604 680
AP-fonder/Inkomstpension	455 000	490 600	505 460	505 820
Premiepensionsfonder/Premiepension	472 000	492 400	502 000	501 500

Tabell 5. Totala administrationskostnaderna – jämförelse mellan aviserade medel i BP20 och faktiskt medelsbehov. Beloppen i 2020 års priser. 1000-tal kronor

	Fi2020	PM2020	+/-	BP2021	PM2021	+/-	BP2022	PM2022	+/-	BP2023	PM2023	+/-
Tot	1 555 000	1 638 000	-83 000	1 489 000	1 656 000	-167 000	1 508 000	1 611 000	-103 000	1 508 000	1 612 000	-104 000
A	628 000	711 000	-83 000	543 000	673 000	-130 000	535 000	603 540	-68 540	535 000	604 680	-69 680
AP	455 000	455 000	0	469 000	490 600	-21 600	485 000	505 460	-20 460	485 000	505 820	-20 820
PP	472 000	472 000	0	477 000	492 400	-15 400	488 000	502 000	-14 000	488 000	501 500	-13 500

Tabell 6. Utökat medelsbehov per område samt totalt. Beloppen i 2020 års priser. 1000-tal kronor

Finansieringsbehov, 1000-tal kronor	2020	2021	2022	2023	Summa
Bostadstillägg samt återkrav (inkl. lokaler)	29 000	29 000	0	0	58 000
Telefonin inom kundservice	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
NextGen - utebliven finansiering	24 000	36 000	42 000	46 000	148 000
Informationsuppdraget	0	10 000	13 000	18 000	41 000
FK - Redovisningsprincip/avgiftsmodell	0	40 000	32 000	24 000	96 000
Garantipension, tillämpning efter EU-dom	0	44 000	24 000	24 000	92 000
Krisberedskap och civilt försvar	0	8 000	7 000	7 000	22 000
Förvaltning av it-stöd för bostadstillägg	0	-15 000	-15 000	-15 000	-45 000
Effekter av NBT	0	-15 000	-30 000	-30 000	-75 000
Totalt	83 000	167 000	103 000	104 000	457 000

Slutsats/inriktning för Budgetunderlaget 2021-2023

Pensionsmyndigheten står inför stora utmaningar både vad gäller produktionen och utvecklingsarbetet den kommande perioden. Vi kommer att behöva prioritera mellan olika områden och verksamheter och med de medel och personella resurser vi har till vårt förfogande kommer vi inte att kunna göra allt. Därför lyfter vi i Budgetunderlaget särskilda områden som på kort eller lång sikt påverkar eller kan komma att påverka Pensionsmyndighetens verksamhet, vilket i sin tur har inverkan på de ekonomiska förutsättningarna. Myndigheten ser behov av att:

För 2020

Säkerställa finansieringen avseende:

- Handlingsplanen för bostadstillägg och kundservice
- NextGen till följd av pensionsöverenskommelsen

För perioden 2021-2023

Beskriva effekter på verksamhet och kostnader kopplade till:

- Fortsatta utmaningar inom bostadstillägg och kundservice

- NextGen och den fortsatta reformagendan inom pensionsområdet
- Informationsuppdraget
- Försäkringskassans ändrade redovisningsprinciper och avgiftsmodell
- Garantipensionen efter EU-domen
- Krisberedskap och civilt försvar

I beräkningarna i Budgetunderlaget har vi inte tagit hänsyn till följande områden där utredningar etc. pågår:

- Fondtorget steg 2
- Garantipensionsutredningen
- Eventuellt nytt pensionstillägg
- Utredningen om fondtorgets förvalsalternativ
- Beloppsgräns för återkrav

Finansieringsmodell

En viktig förutsättning för inrättandet av ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten var att riksdagen inte skulle behöva besluta om verksamheten genom årlig budgetreglering eftersom systemet skulle bära sina egna kostnader. För att riksdagens intentioner ska nås får systemet för inkomstgrundad ålderspension inte subventionera annan verksamhet inom Pensionsmyndigheten. På motsvarande sätt får inte andra förmånsslag subventionera verksamhet som avser inkomstgrundad ålderspension.

Pensionsmyndighetens verksamhet kan något förenklat delas i tre områden, ålderspension som i sin tur delas i inkomst-/tilläggs pension (finansiering via AP-fonderna/inkomstpensionen) och premiepension (finansiering via Premiépensionsfonderna/premiepensionen), samt övriga pensionsrelaterade förmåner såsom garantipension, bostadstillägg och efterlevandepension (finansiering via förvaltningsanslaget).

Beräkningen av Pensionsmyndighetens administrationskostnader grundar sig på självkostnadsprincipen och att varje del av verksamheten ska bära sin andel av myndighetens totala kostnader, inklusive administrativa stödfunktioner. Både i ekonomisk redovisning och i budgetering tas hänsyn till att Pensionsmyndighetens verksamhet innefattar ovanstående tre resultatområden. Det innebär att intäkter och samtliga kostnader för resultatområdena särredovisas och att över- och underskott redovisas.

Enligt Pensionsmyndighetens modell för kostnadsfördelning belastar administrationskostnader så långt som möjligt omgående rätt finansieringskälla eftersom kostnader ofta kan härledas direkt till en specifik förmån/pensionsprodukt, via till exempel tidredovisning och kontering av fakturor. På detta sätt fördelas därmed den övervägande delen av verksamhetens kostnader direkt mot rätt finansieringskälla. Den procentuella fördelning mot de olika finansieringskällorna som erhålls vid den direkta fördelningen används därefter för att fördela de resterande kostnaderna. Detta för att kostnadsfördelningen totalt ska spegla vår verksamhet på bästa sätt.

De naturliga svängningarna inom ramen för vår verksamhet, som till exempel kan komma av tillfälliga insatser inom något område eller förmån, gör att proportionerna för belastningen mot de olika finansieringskällorna ständigt varierar. Detta gör i sin tur vår tredelade finansieringsmodell till en ständig utmaning som trots omfattande beräkningar vid verksamhetsplaneringen och noggrann uppföljning av kostnadsutfallet blir svår att förutse. Utifrån analyser av tidigare utfall samt av verksamhetsplaner för de kommande åren, görs prognoser för fördelningen mellan finansieringskällorna. Denna kostnadsfördelning, som således är svår att prognostisera, används i beräkningarna i utgiftsprognoser, budgetunderlag samt i framställan om avgiftsuttag.

Administrationskostnader och investeringsbehov

Beräkningarna i detta avsnitt är anpassade till de medelsnivåer som aviseras i BP20. Det utökade medelsbehov som redogjorts för i avsnittet *Särskilda utmaningar under perioden* ingår således inte.

Administrationskostnader

Tabellen visar Pensionsmyndighetens kostnader för administration inklusive kostnader för samarbetet med Försäkringskassan.

Tabell 7. Administrationskostnader

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019 Budget	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Intäkter	-39 000	-24 851	-32 100	-32 100	-32 100	-32 100
Personalkostnader	795 000	778 734	862 400	802 700	785 100	785 100
Lokalkostnader	50 000	53 812	51 800	51 800	55 000	55 000
Övriga driftskostnader	315 000	354 846	296 800	296 800	310 000	310 000
Samarbete med Försäkringskassan	273 000	241 561	279 800	279 800	300 000	300 000
Avskrivningar och räntor	91 000	94 191	96 300	90 000	90 000	90 000
Totalt	1 485 000	1 498 293	1 555 000	1 489 000	1 508 000	1 508 000

Från 2020 beräknas de totala kostnaderna sjunka. Detta beror på att nuvarande medelstillskott avseende GARP-omräkningar och hanteringen av bostadstillägg bortfaller.

Kostnader för lokaler

Pensionsmyndigheten har genom en aktiv och systematisk lokalöversyn på alla våra kontor skapat moderna och kostnadseffektiva lokaler, utanför centralläge, anpassade till vårt arbetssätt.

Tabell 8. Kostnader för lokaler

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
Lokalkostnader	53 812	51 800	51 800	55 000	55 000
Totalt	53 812	51 800	51 800	55 000	55 000

För GARP-omräkningarna har ett tillfälligt produktionsområde etablerats och för verksamheten under 2019 och 2020 har vi skaffat lokaler i anslutning till Pensionsmyndighetens befintliga kontor i Karlstad.

Under 2019 har lokalkostnaderna öka något även till följd av att it-avdelningen etablerar ny verksamhet i anslutning till befintligt handläggningsskontor i Luleå.

2023 planerar vi att flytta till nya lokaler i området Science park i Luleå för att komma närmare både universitetsområdet och andra myndigheter som vi avser att samarbeta närmare med. Lokalen ska rymma samtliga befintliga och tillkommande medarbetare. En eventuell flytt kan generera dubbla hyror under en kort övergångsperiod och påverkar även myndighetens kostnader avseende investeringar.

Finansiering av administrationskostnaderna

Administrationen vid Pensionsmyndigheten finansieras i huvudsak genom anslag, avgifter från Första – Fjärde AP-fonderna och avgifter från Premiepensionssystemet. En mindre del av verksamheten finansieras från övriga fonder och avgiftsintäkter.

Tabellen nedan avser den del av anslag och avgiftsinkomster som ska täcka Pensionsmyndighetens egna löpande administrationskostnader inklusive kostnader för tjänster tillhandahållna av Försäkringskassan och utgör därmed Pensionsmyndighetens förslag till finansiering åren 2021-2023 i 2020 års prisnivå. I tidigare avsnitt redovisat utökat medelsbehov är här exkluderat.

Tabell 9. Finansiering av administrationskostnader

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Anslag					
Förvaltningsanslag	566 039	612 000	551 000	547 000	547 000
Avgiftsinkomster					
AP-fonderna	411 413	447 000	445 000	463 000	463 000
Premiepensionssystemet	513 032	496 000	494 000	498 000	498 000
Övriga inkomster					
Övrigt	7 809	8 000	8 000	8 000	8 000
Summa	1 498 293	1 563 000	1 498 000	1 516 000	1 516 000

Anslagsbehov

Förvaltningsanslaget ska täcka den del av administrationen som avser de anslagsfinansierade förmånerna, i huvudsak garantipension, bostadstillägg, äldreförsörjningsstöd och efterlevandepensioner.

Tabell 10. Förvaltningsanslag

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Förvaltningsanslag	566 039	612 000	551 000	547 000	547 000
Summa	566 039	612 000	551 000	547 000	547 000

Anslagskredit på ramanslag

Pensionsmyndigheten ska lämna förslag till anslagskreditens storlek under de år budgetunderlaget avser. Tabellen nedan redovisar en anslagskredit motsvarande tre procent av aviserat förvaltningsanslag i BP20.

Pensionsmyndigheten har i särskild hemställan om anslagsmedel under 2020 meddelat behov om tillfälligt utökad anslagskredit.

Tabell 11. Förslag till anslagskredit

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019	2020	2021	2022	2023
	Beslutad	Beslutad	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Anslagskredit	17 495	17 876	16 530	16 410	16 410
Summa	17 495	17 876	16 530	16 410	16 410

Verksamhetsinvesteringar samt förslag till låneram (7 kap 1 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens bedriver en it-intensiv verksamhet och avsätter årligen en ram för strategiskt utvecklingsarbete på närmare 200 miljoner kronor. Vi bedömer att i genomsnitt cirka 90 procent av ramen används för att bygga immateriella tillgångar, och därmed lånefinansieras, och resterande avser utvecklingsarbete, exempelvis förstudier, som kostnadsförts direkt.

Utöver it-utveckling består Pensionsmyndighetens immateriella investeringar av licenskostnader. De materiella investeringarna utgörs av löpande utbyte av datorer samt visst inventarieutbyte.

I enlighet med aktuellt regelverk för hur myndigheterna ska lämna information om investeringar i budgetunderlaget rapporteras uppgifterna i tabellerna 12-15 även i informationssystemet Hermes.

Tabell 12. Verksamhetsinvesteringar

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m.	103 947	157 000	150 000	152 000	145 000
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	20 346	42 000	20 000	20 000	48 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar					
Summa verksamhetsinvesteringar	124 293	199 000	170 000	172 000	193 000
Finansiering					
Lån i RGK (2 kap. 1 § kapitalförs. förordn.)	124 293	199 000	170 000	172 000	193 000
Summa verksamhetsinvesteringar	124 293	199 000	170 000	172 000	193 000

Ökningen av de immateriella investeringarna 2020 beror på utvecklingsarbetet inom NextGen.

Enskilda immateriella verksamhetsinvesteringar överstigande 20 miljoner kronor ska enligt förordning redovisas särskilt i budgetunderlaget. Nedan följer en sammanställning.

Tabell 13. Särskild information om verksamhetsinvesteringar

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	Totalt	Ack utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023-åååå Beräknat
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Utveckling IT-system:						
Nya förmånssystem (Next Gen)	522 000	20 000	134 000	150 000	160 000	58 000
Mina sidor och e-tjänster (ME4)	31 000	31 000	0	0	0	0
Ny lösning bostadstillägg (NBT)	122 000	115 000	7 000	0	0	0
Summa utgifter för investeringar	675 000	166 000	141 000	150 000	160 000	58 000
Finansiering						
Lån i RGK (2 kap. 1 § kapitalförs. förordn.)	675 000	166 000	141 000	150 000	160 000	58 000
Summa finansiering	675 000	166 000	141 000	150 000	160 000	58 000
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.	675 000	166 000	141 000	150 000	160 000	58 000
Maskiner och inventarier	0	0	0	0	0	0
Summa investeringar i anläggningstillg.	675 000	166 000	141 000	150 000	160 000	58 000

Vi gör bedömningen att behovet av nyupplåning för investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar kommer att ligga på en fortsatt relativt hög nivå för att därefter avta efter 2024.

Tabell 14. Låneram och ränteutgifter

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019 Utfall	2020 Prognos	2021 Beräknat	2022 Beräknat	2023 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	340 536	370 410	473 110	553 110	635 110
Nyupplåning	120 998	199 000	170 000	172 000	193 000
Amorteringar	91 124	96 300	90 000	90 000	90 000
UB lån i Riksgäldskontoret	370 410	473 110	553 110	635 110	738 110
Beslutad/föreslagen låneram	400 000	550 000	600 000	700 000	850 000
Ränteutgifter	-905	1 054	1 283	2 971	3 433
Finansiering av räntor och avskrivningar*					
Förvaltningsanslag	30 081	32 460	30 436	30 999	31 153
AP-fonderna/Inkomstpensionen	24 585	26 529	24 875	25 335	25 461
Premiepensionsfonderna/Premiepensionen	35 553	38 365	35 972	36 637	36 819

*För fördelning på finansieringskällor 2020-2023 används proportionerna från utfallet 2019. Fördelningen kan dock variera mycket över tid beroende på vad aktuella investeringar syftar till.

De direkta kostnaderna för *Nästa generations förmånssystem* hålls ned av en förlängd avskrivningsperiod och på bekostnad av en höjd låneram. I tabellen ovan ser vi en kraftig ökning av investeringarna från 2020 samtidigt som amorteringarna ökar måttligt. Samtidigt ökar behovet av låneram.

Förslag till kredit på räntekonto i Riksgälden (7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit används för att finansiera rörelsekapital till myndighetens verksamhet som helhet, det vill säga som kreditutrymme för de löpande administrationskostnader avseende samtliga finansieringskällor. Behovet av kreditutrymme avseende administrationskostnaderna har vi sedan myndighetsstarten skattat till 10 procent av den totala kostnaden vilket vi också getts utrymme för i den kreditram som framgår av regleringsbrevet. Krediten har för detta ändamål endast använts marginellt.

Konstruktionen av avgiftsuttaget ur premiepensionssystemet, med årligt avgiftsuttag i maj månad, medför att krediten på räntekontot används till premiepensionens administrationskostnader under årets första månader fram till avgiftsuttaget. Under andra halvåret inverkar avgiftsuttaget i maj positivt på saldot på räntekontot. Krediten används även för Skatteverkets, Kronofogdens och Statens servicecenters administrationskostnader avseende premiepension, vilka ingår i det årliga avgiftsuttaget Pensionsmyndigheten gör i maj, och som vi överför till dessa myndigheter månadsvis i tolfte delar. Förslag till kredit på räntekonto i Riksgälden framgår av följande tabell.

Tabell 15. Förslag till räntekontokredit

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2020	2021	2022	2023
	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Premiepensionssystemet, administrationskostnad	206 667	205 833	207 500	207 500
Premiepensionssystemet, ersättning till andra myndigheter	26 547	29 520	29 790	30 062
Anslag, administrationskostnad	61 200	55 100	54 700	54 700
AP-fonder, administrationskostnad	44 700	44 500	46 300	46 300
Beräknat maximalt nyttjande av räntekontokredit	339 113	334 953	338 290	338 562
Beslutad/föreslagen* räntekontokredit	340 000	350 000	360 000	360 000

*Föreslagen räntekontokredit utgörs av beräknat maximalt utnyttjande ökat med 5 procent

Särskild kredit för fondhandeln (7 kap 6 § budgetlagen)

För att klara likviditetsbehovet i handeln med pensionsspararnas fonder behövs en särskild kredit. Krediten uppgick vid myndighetsstarten 2010 till 9 000 miljoner kronor och sänktes från 2014 till 8 000 miljoner kronor. Behovet av den särskilda krediten är beroende av bland annat antalet fondbyten, pensionsspararnas behållning och i vilka fonder som handel sker.

Normalt sker uppemot 5 000 fondbyten per dag. Vid ett normalt fondbytesförfarande skickas säljorder till fondförvaltaren som sedan levererar säljlikviden någon dag senare. Pensionsmyndigheten skickar i vissa fall iväg köporder till den nya fonden någon dag innan säljlikvid kommit in, för att på så sätt minska tiden som spararens konto är låst. Köplikviden finansieras i detta fall med hjälp av fondhandelskrediten. Ett

annat exempel där krediten belastas är då säljlikviden blir försenad eller uppdelad och köplikvid ändå måste skickas iväg på en specifik dag.

Fondhandeln med nya pensionsrätter som genomförs årligen i december finansieras av de i förväg inbetalda pensionspremierna, men vissa år händer det att det saknas tillräckligt med medel för att motsvara den pensionsgrundande inkomsten som fastställts av Skatteverket.

Användningsområdet för denna kredit har därför under senare år utvidgats från att tidigare bara avse den dagliga fondhandeln till att nu även omfatta den årliga placeringen av pensionsrätter.

Användningen av kreditramen ökade successivt fram till 2011 då krediten en enskild dag nyttjades med 7 225 miljoner kronor strax före möjligheten för förvaltningsbolag att göra automatiska massfondbyten stoppades.

En indikation på att kreditens användning åter ökar över tid är de kontoutdrag som erhålls från Riksgälden. Enligt dessa har den högsta kreditanvändningen under en enskild dag har för respektive år sett ut enligt följande:

2016	1 422 miljoner kronor (2016-02-11)
2017	2 244 miljoner kronor (2017-05-11)
2018	3 710 miljoner kronor (2018-06-13)
2019	5 621 miljoner kronor (2019-06-07)

Historiskt har det visat sig att då osäkerhet råder på finansmarknaden, till exempel vid kraftig börsnedgång, ökar fondbytena och därmed belastningen på krediten. På lång sikt, i takt med att premiepensionssystemet växer och det totala förvaltade kapital som kan bli föremål för fondbyten successivt ökar, stiger användningen av den särskilda krediten.

Vid myndighetsstarten 2010 var bedömningen att vi klarade ca 100 000 samtidiga fondbyten inom ramen för fondhandelskrediten. Sedan dess har pensionsspararnas behållning på kontot ökat från i genomsnitt 70 000 kronor till 150 000 kronor. Detta bidrar till att vi i dagsläget uppskattar att vi nu kan göra ca 40 000 fondbyten samtidigt.

Pensionsmyndigheten anser att en diskussion om den särskilda kreditens storlek och eventuella flexibilitet bör föras med hänsyn taget till bland annat önskvärda servicenivåer gentemot pensionssparare och krav på myndighetens kapacitet i fondhandelsprocessen. Vi gör bedömningen att en kredit på 8 000 miljoner kronor är tillräcklig tillsvidare.

Tabell 16. Särskild kredit för fondhandeln

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019	2020	2021	2022	2023
	Beslutad	Beslutad	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Särskild kredit	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000
Summa	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000

Avgiftsuttag ur AP-fonderna och Premiepensionsfonderna

Enligt socialförsäkringsbalken ska kostnaderna för förvaltningen av inkomstpension och tilläggspension finansieras inom försäkringen för dessa förmåner. Kostnaderna för skötsel av premiepensionssystemet ska täckas genom avgifter som dras från pensionsspararnas premiepensionskonton.

I instruktionen för Pensionsmyndigheten anges att Pensionsmyndigheten varje år ska lämna en samlad redogörelse och en framställan om ersättning för administrationen av inkomstpension, tilläggspension och premiepension. Redogörelsen ska innefatta de kostnader som berörda myndigheter har haft för administrationen av ålderspensionssystemet. Berörda myndigheter är Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Statens servicecenter.

Pensionsmyndigheten lämnar en samlad redogörelse dels i budgetunderlaget och dels i den framställan som lämnas till regeringen senast den 15 maj årligen.

Avgiftsuttag för administration av inkomst- och tilläggspension (AP-fonderna)

Uppgifterna i tabellen nedan avser beräknat avgiftsuttag ur AP-fonderna avseende administrationen.

Tabell 17. Avgiftsuttag ur AP-fonderna

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Beslut	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Pensionsmyndigheten	335 419	397 373	383 033	463 000	463 000
Skatteverket	372 454	399 283	409 019	414 032	415 242
Kronofogdemyndigheten	10 201	8 471	10 560	9 699	9 699
Statens servicecenter	23 358	33 347	33 842	33 842	36 815
Summa	741 432	838 474	836 454	920 573	924 757

Avgiftsuttag för administration av premiepension

Uppgifterna i tabellen som följer avser beräknat avgiftsuttag ur premiepensionsfonderna avseende administrationen.

Tabell 18. Avgiftsuttag ur premiepensionsfonderna

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Beslut	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Pensionsmyndigheten	430 253	462 719	494 000	498 000	498 000
Skatteverket	58 196	62 388	63 909	64 692	64 882
Kronofogdemyndigheten	1 594	1 324	1 650	1 516	1 516
Statens servicecenter	3 649	5 211	5 288	5 288	5 752
Summa	493 692	531 642	564 847	569 496	570 149

Kostnader för myndigheter som ersätts från AP-fonderna och Premiepensionsfonderna

Avgiftsuttaget regleras löpande mot kostnadsutfallet.

Tabell 19. Kostnader myndigheter

Beloppen anges i 1000-tal kronor i 2020 års prisnivå.

	2019	2020	2021	2022	2023
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Pensionsmyndigheten	924 445	943 000	939 000	961 000	961 000
Varav AP-fonderna	411 413	447 000	445 000	463 000	463 000
Varav Premiepensionsfonderna	513 032	496 000	494 000	498 000	498 000
Skatteverket	461 858	474 328	474 328	474 328	474 328
Varav AP-fonderna	399 445	410 230	410 230	410 230	410 230
Varav Premiepensionsfonderna	62 413	64 098	64 098	64 098	64 098
Kronofogdemyndigheten	11 215	10 625	11 215	11 215	11 215
Varav AP-fonderna	9 699	9 189	9 699	9 699	9 699
Varav Premiepensionsfonderna	1 516	1 436	1 516	1 516	1 516
Statens servicecenter	27 007	38 558	39 130	39 130	42 567
Varav AP-fonderna	23 357	33 347	33 842	33 842	36 815
Varav Premiepensionsfonderna	3 650	5 211	5 288	5 288	5 752

Avgifter för administration av ansökan från fondförvaltare, samt granskning av fondförvaltare och fonder

Med anledning av ny lagstiftning inom premiepensionen finns sedan 2018 ett nytt avgiftsområde för administration av ansökan från fondförvaltare samt granskning av fondförvaltare och fonder. Storleken på ansökningsavgiften regleras i Förordning om premiepension SFS 2018:1302 och betalas av fondförvaltare när ansökan om att verka på Pensionsmyndighetens fondtorg lämnas in samt därefter som en årlig granskningsavgift.

Under 2018 hanterade Pensionsmyndigheten enbart avgifter kopplade till ansökningar. Från 2019 debiteras även den särskilda granskningsavgiften fondförvaltare årligen från och med när nytt fondavtal beviljats.

Avgifterna är beräknade för att uppfylla kravet om full kostnadstäckning vilket innebär att den långsiktiga självkostnaden inom avgiftsområdet ska täckas. Enskilda år kan avgiftsområdet redovisa över- eller underskott. Underskottet är beräknat att täckas av avgiften på ett eller som längst några års sikt. Underskottet 2019 uppgår till ca 7,7 miljoner kronor och förklaras av det initiala granskningsarbete av de nya fondavtalsansökningar som pågått under året genererat kostnader samtidigt som granskningsintäkterna fallit ut lägre än budgeterat. De lägre granskningsintäkterna förklaras av att merparten av de nya fondavtal som beviljats under året tecknades under andra halvåret 2019 istället för under första halvåret som budgeterat. Årlig granskningsavgift tas ut från och med månaden efter fondavtal beviljats. Under 2020 kommer granskningsavgifter om ca 15 miljoner kronor att faktureras fondbolagen vilket beräknas att till största del täcka det ackumulerade underskottet.

Enligt paragraf 25 a i avgiftsförordningen ska myndigheten, om det uppkommit ett underskott i avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare år, lämna förslag till regeringen på hur underskottet ska täckas. Sådant förslag kan lämnas i budgetunderlaget och för detta avgiftsområde är avsikten att underskottet ska täckas av avgiften på ett eller som längst några års sikt.

www.pensionsmyndigheten.se